Yat İşletmesi

Kontrolündeki yatı; gezi, eğlence veya spor amaçlı kullanılmak üzere yatçıların kullanımına geçici olarak veren işletme.

Yat limanı, çekek yeri ve marina yatırımları giderek artmakta olan Türkiye'de yat turizmi hızla gelişmektedir. Artan yat işletmeciliği faaliyetleri ise; mürettebat istihdamı, marina yatırımları, bakım-onarım hizmetleri, yakıt ikmali ve yiyecek-içecek tedariki gibi çok sayıda yan sektörü destekleyerek ekonomiye canlılık katmaktadır. Öte yandan, yat işletmeciliği faaliyetlerinin artışı kadar bu alanda profesyonel yönetim ve uzmanlaşma da hem müşteri memnuniyeti hem de çevreye duyarlı ve sürdürülebilir deniz turizminin gelişmesi açısından önem taşımaktadır. Bu kapsamda yat işletmeciliği ile iştigal olan gerçek veya tüzel kişilerin uymaları gereken kurallar Yat Turizmi Yönetmeliği içerisindeki üçüncü bölümde belirlenmiştir. Yat Turizmi Yönetmeliği Üçüncü Bölüm Madde 18'e göre yat işletmeleri özetle; kendilerine ait olan veya kiraladıkları yerli ve yabancı bayraklı yatları Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan belge alarak gezi, eğlence ve spor amaçlı kullanmaları üzere geçici olarak mürettebatla veya mürettebatsız olarak yatçıların kullanımına veren işletmeler şeklinde tanımlanmıştır. Yat işletmeleri, müşterilerinin bütçe ve kişisel tercihlerini dikkate alarak en uygun kapasite ve kalitedeki yatları çeşitli güzergah, süre ve içerikte paketler oluşturarak müşterilerine sunarlar.

Yat işletmeciliği sektörünün büyüklüğünü anlayabilmek için Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü tarafından 2023 yılına dair yayınlanan Yat İstatistikleri Yıllık Bülten verileri incelendiğinde; 2023 yılında Türkiye'de toplam 2.218 adet belgeli yat işletmesine ait 2.741 adet yatta toplam 23.019 adet yatak olduğu görülmektedir. Aynı kaynağa göre, 2023 yılında Türkiye limanlarına toplam 11.320 adet sarı bayraklı (ticari + özel) yat gelmiştir. Bunların 4.475 adedi Türk Bayraklı iken, geriye kalan 6.845 adedi ise yabancı bayraklı yatlardan oluşmuştur. Halihazırda çalışmaları devam eden yat limanları ile kapasite arttıkça ülkemize gelen yat sayısında ve yat işletmeciliği yapan şirket sayısında da artış olması ve dolayısıyla sektörün giderek daha da canlanması beklenmektedir.

Yönetmelik, yat işletmeciliği tanımı yanı sıra yat işletmecilerinin uymaları gereken çeşitli kuralları da içermektedir. Örneğin, Bakanlık'tan yat yatırımı veya işletmeciliği için belge talebinde bulunacak gerçek veya tüzel kişilerin en az 30 yatak kapasiteli Türk bayraklı yatlara sahip olmaları veya bunları kiralamış olmaları gerekir. Yat

işletmeciliği belgesine sahip teşebbüslerin yabancılara ait yatları Bakanlık izni ile beş yıla kadar kiralamalarına imkan tanınmaktadır. Öte yandan, yat işletmecilerinin 1618 sayılı “Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu” kapsamında seyahat acentalarına münhasır faaliyetlerde bulunmaları yasaklanmıştır.

Yat Turizmi Yönetmeliği Üçüncü Bölüm Madde 24’e göre; yat işletmeciliğine başlayacak kuruluşların, yatçılık bölgesinde müşterilerle ilişkileri için bir büro kurmaları veya bir büro ile temsilcilik ve hizmet anlaşması yapmaları gerekir. Ayrıca büroda Bakanlık tarafından açılan dil sınavlarından birinde başarılı olmuş bir yönetici ile görevliler bulundurulması da zorunlu tutulmuştur. Marina ve Yat işletmeciliği Programı mezunlarının yat işletmelerinde istihdam edilmeleri, işletmenin hizmet kalitesinin ve ülkemizin turizm performansının gelişmesine katkıda bulunacaktır.

BORA ŞAN TURGUT

2025

Ayrıca bkz.: Yat; Mega Yat; Yat Limanı İşletmeciliği; Yat Turizmi; Yat Yatırımları İşletmeciliği; Yelkenli Yat; Mürettebatsız Yat; Özel Yat; Süper Yat; Yat Donatımcısı; Yat Limanı; Yat Limanı (Marina) İşletmeleri Yönetimi; Yat Personel Yönetim İşletmeleri; Yat Turizmi Yönetmeliği; Marina ve Yat İşletmeciliği Programı;

Yararlanılan kaynaklar: https://yigm.ktb.gov.tr/TR-201145/yat-istatistikleri.html, (Erişim tarihi: 25.08.2025); Yat Turizmi Yönetmeliği (4/8/1983), https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/3.5.836708.pdf